

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

2

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 2

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 2

Одеса
2025

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 16.05.2025 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час** : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 16 травня 2025 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2025. – Т. 2. – 716 с.
ISBN 978-617-8430-61-0

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири України: нові виміри у воєнний час» містять результати наукових досліджень і практичних напрацювань вчених, фахівців і військовослужбовців, здійснені в умовах повномасштабної війни. У збірнику представлено як теоретичні, так і емпіричні дослідження у галузях філософії, загальної теорії держави і права, історії права, сучасних соціально-політичних процесів, соціології та психології.

Особливу увагу приділено аналізу загроз національній безпеці в конституційному, міжнародному та європейському правовому контекстах, а також питанням трудового, соціального, земельного, аграрного та екологічного права. Окремі розділи присвячено функціонуванню економіки та підприємництва в умовах євроінтеграції.

У збірнику також розглянуто проблематику цифрової трансформації, захисту інформації та кібербезпеки в умовах воєнного часу, методику викладання іноземних мов, перекладознавство, лінгвістику і журналістику. Висвітлено наукові здобутки в адміністративному, фінансовому, морському та митному праві, реформуванні судової системи, діяльності прокуратури, правоохоронних органів та адвокатури. Окремо проаналізовано питання кримінального права, кримінального процесу, кримінології, криміналістики, судової експертизи, медико-психологічного забезпечення правосуддя, а також аспекти цивільного, сімейного, господарського права, інтелектуальної власності та патентного судочинства. Розглянуто також актуальні питання діяльності бібліотек у закладах вищої освіти та фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, а також практикам у галузях права, економіки, соціології, політології, психології, філології, журналістики та кібербезпеки.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

ISBN 978-617-8430-61-0

© НУ «Одеська юридична академія, 2025
© Автори статей, 2025

Зміст

ПРИВІТАННЯ ГОЛОВИ ВЧЕНОЇ РАДИ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ», АКАДЕМІКА С. В. КІВАЛОВА	16
---	----

СЕКЦІЯ 12. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ТА СІМЕЙНОГО ПРАВА

<i>Харитонов Євген Олегович</i> КАТЕГОРІЇ «ЦІННОСТІ», «ПРИВАТНІ ПРАВА» ТА «ІНТЕРЕСИ» У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	18
<i>Давидова Ірина Віталіївна</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ БЛОКЧЕЙН В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	22
<i>Мінченко Раїса Миколаївна, Мінченко Дар'я Анатоліївна</i> ОБОВ'ЯЗКОВА СИЛА РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ.	24
<i>Некіт Катерина Георгіївна</i> СУЧАСНІ РЕГУЛЯТОРНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ОЗНАК ЦИФРОВИХ АКТИВІВ.	28
<i>Сафончик Оксана Іванівна</i> ОКРЕМІ АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРИПИНЕННЯ ШЛЮБНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.	31
<i>Чанишева Аліна Рашидівна</i> МІСЦЕ АКЦЕСОРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ СПЛАТИ НЕУСТОЙКИ В СТРУКТУРІ ЗОБОВ'ЯЗАЛЬНИХ ВІДНОСИН	33
<i>Адамова Олена Семенівна</i> ДО ПИТАННЯ ПРО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ ДОГОВОРІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ...	36
<i>Бабич Ірина Григорівна</i> ФОРМУВАННЯ ПРЕДСТАВНИЦТВА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ.	39
<i>Берназ-Лукавецька Олена Михайлівна</i> ОЗНАКИ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ	42
<i>Глиняна Катерина Михайлівна</i> СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ СТАНДАРТІВ ЗАХИСТУ ПРАВ ТА ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ ДИТИНИ В УКРАЇНІ.	44
<i>Завальнюк Сергій Володимирович</i> КВАЛІФІКОВАНІ ДЕФЕКТИ ЯК ВИД ПРОГАЛИН У ЦИВІЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ.	47
<i>Зубар Володимир Михайлович</i> ДО ПИТАННЯ ПРО ПОНЯТТЯ ТА ПРАВОВУ ПРИРОДУ ВЕДЕННЯ ЧУЖИХ СПРАВ БЕЗ ДОРУЧЕННЯ.	48
<i>Калітенко Оксана Михайлівна</i> ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ СПАДКОВОГО ПРАВА: НОВІ ОБ'ЄКТИ ТА МОДЕЛІ ВОЛЕВИЯВЛЕННЯ	51
<i>Кривенко Юлія Василівна</i> ДО ПИТАННЯ ПРАВ КРЕДИТОРІВ У СПАДКОВИХ ВІДНОСИНАХ	53
<i>Матійко Микола Володимирович</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ РЕГУЛЯТИВНОЇ ФУНКЦІЇ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ.	55
<i>Омельчук Олександр Сергійович</i> ЕМОЦІЙНІ ФЕЙКИ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА ПРИЯТЯГНЕННЯ ДО ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.	59
<i>Orzikh Yurii Hennadiiovych</i> REFLECTIONS ON THE EXPERIENCE OF TRANSLATING UKRAINIAN LEGAL TERMINOLOGY INTO ENGLISH: IN SEARCH OF A COMMON DENOMINATOR	62

Orzikh Yurii Hennadiiovych

National University «Odesa Law Academy»,

Associate Professor of the Department of Civil Law, PhD in Law, Associate Professor,

Researcher at the University of Örebro (Sweden)

REFLECTIONS ON THE EXPERIENCE OF TRANSLATING UKRAINIAN LEGAL TERMINOLOGY INTO ENGLISH: IN SEARCH OF A COMMON DENOMINATOR

This study is a reflection on the personal experience of translating Ukrainian legal terminology into English, which had to be prepared as part of the development of a questionnaire on protective measures for vulnerable groups of the population, namely adults with diminished legal capacity and minors. A comparative linguistic legal analysis was conducted to evaluate the terminology of protective legal institutions in Ukraine and their counterparts in other jurisdictions, particularly within the European Union. Given the lack of direct equivalents in English legal terminology for some Ukrainian legal concepts (e.g., “*opika*” and “*pikluvalnnya*”), the study adopts a functional approach to translation, ensuring clarity in the description of legal institutions while maintaining fidelity to the original Ukrainian legal framework. When analysing the legal phenomenon of national legal systems, one must consider not only the peculiarities of a given legal system but also the legal terminology that has developed within the linguistic framework of that system. In some cases, it is impractical to search for identical terms or their full equivalents in another legal language. This is particularly relevant when dealing with the legal terminology used in Ukrainian civil law regarding protective measures for minors and adults with diminished capacity. A review of the Oxford Dictionary of Law and the Oxford English Dictionary reveals several terms commonly used to describe the protection of persons with diminished capacity, including guardian [1], guardianship [2], tutelage [3], patronage [4], custody [5], custodianship [6], custodian [7], tutor [8], tutorship [9], curator [10], curatorship [11]. Unfortunately, none of these terms fully capture the essence of the legal institutions in Ukrainian law designed to protect natural persons of different ages with diminished capacity. This raises the question: how can a legal institution that has no direct equivalents in English be accurately described in English? Mattila, Heikki E. S. provides an approach to this issue by drawing an analogy with the concept of *acquis communautaire*, which is difficult to translate from French [12]. This concept is not translated but instead retained “as is” with an accompanying explanation of its meaning. English legal terminology reflects the concepts of common law, and it would be unusual to find adequate equivalents for continental legal system concepts within it. The only exceptions are legal phenomena borrowed from Roman and continental law. A similar, though not identical, approach will be adopted in this study that based on two reference points. Firstly, the analysis of the official English translation of the German Civil Code [13], revealed numerous similarities with Ukrainian legal institutions.[14] Secondly, the use of Ukrainian

terms 'as they are' without their relative equivalence with English legal terms can be extremely inconvenient due to language and alphabetical specifics. Based on these considerations and drawing inspiration from the English translation of the German Civil Code, it was decided to provide Ukrainian terms with their English equivalent, describing in detail which legal phenomena of Ukrainian law each corresponds to.

According to Article 34 of the Civil Code of Ukraine (hereinafter – CCU), persons acquire majority and full legal capacity from the age of 18 [15]. A legally capable adult is a person who has reached the age of 18 and has no court judgements declaring him or her as an incapacitated natural person or a natural person with limited legal capacity. The CCU sets two different kinds of minors granting them different amounts of capacity depending on their age. A minor under 14 years of age is considered a person with partial capacity (Article 31 CCU) [15]. A minor under 14 bears no liability for damages caused by their actions; such liability lies with their parents, adoptive parents, guardians (in cases where the minor is deprived of parental care), or the educational and foster institution responsible for their upbringing and care (Article 1178 CCU)[15]. A minor between 14 and below 18 years of age is considered a person with insufficient capacity (Article 32 CCU) [15]. A minor in this age category is personally liable for breaches of contracts they have entered into independently, as provided by law (Article 33 CCU) [15]. Minors aged 14 to 18 bear liability for damages caused by their actions under general rules as if they were adults (Article 1179 CCU) [15].

The legal capacity of an adult natural person is categorized into three levels: a) Full civil capacity, which entails that a natural person is capable, through their own actions, of acquiring civil rights and independently exercising them, as well as fully and independently creating civil obligations, fulfilling such obligations, and bearing responsibility in the event of their non-fulfilment. There is a presumption that a person with full civil capacity is able to comprehend the implications of their actions and is capable of controlling them without any physical or mental (psychological) limitations (Article 30 CCU).[15] b) limited civil capacity implies that an individual has a mental disorder that significantly affects his or her ability to understand the implications of his or her actions and/or to control them, and/or if he or she abuses alcohol, drugs, toxic substances, gambling, etc. and thereby puts himself or herself or his or her family, as well as other persons whom he or she is legally obliged to support, in a difficult financial hardship (Article 36 CCU) [15] c) Incapacity refers to a state where an individual, due to a chronic, persistent mental disorder, is unable to comprehend the implications of their actions and/or control them (Article 39 CCU).[15]

Thus, we have different criteria for categorising persons whose legal capacity differs from full capacity. For minors, these are age criteria – under 14 and from 14 to 18 years. Whereas the categorisation of adults no longer has any reference to the age of such a person and is related solely to the severity of the mental disorder of the individual. However, the existence of different criteria for categorisation has not found an appropriate logical continuation in the legal institutions designed to protect the rights of individuals with diminished capacity. This has led to the fact that

incapacitated natural persons and minors under 14 years of age deprived of parental care due to the death of their parents or the deprivation of their parents' parental rights in relation to such a person are referred to the legal institution "*Opika*"[16]. Instead, persons with limited capacity and minors under 18 years of age (aged from 14 until reaching 18 years) deprived of parental care due to the death of their parents or the deprivation of their parents' parental rights in relation to such a person are referred to the legal institution "*Pikluvalnnya*"[17]. Full and adequate equivalents for these terms in English legal terminology have not been identified. Due to the absence of an official English translation of the CCU and in order to avoid translation difficulties, the term *Custodianship* is offered as a generic term characterising the institution for the protection of the rights of adult incapacitated natural persons and adult natural persons with limited legal capacity. In turn, to describe the relations concerning the protection of the rights of minors below 18 years (aged from 14 until reaching 18 years) with insufficient civil capacity and minors below 14 years (under 14 years of age) with partial civil capacity, the term *Guardianship* is offered as a generic term. Therefore, *custody over the natural person with limited capacity* (Ukr. "*pikluvalnnya*") refers to the institution designed at protecting the rights of persons with limited legal capacity, whereas *custody over the incapacitated natural person* (Ukr. "*opika*") refers to the institution designed at protecting the rights of incapacitated persons. In turn, *guardianship over the minor with partial civil legal capacity* (Ukr. "*opika*") refers to the institution designed to protect the rights of minors under 14 years of age who are deprived of parental care due to the death of their parents or the deprivation of their parents' parental rights. *Guardianship over the minor with insufficient civil legal capacity* (Ukr. "*pikluvalnnya*") refers to the institution aimed at protecting the rights of minors aged between 14 and before 18 years who are deprived of parental care due to the death of their parents or the deprivation of their parents' parental rights. A person appointed to protect the rights of incapacitated persons (custodian) and minors before 14 years deprived of parental care due to the death of their parents or the deprivation of their parents' parental rights (guardian) with respect to such a person—referred to as "opikun"—and a person appointed to protect the rights of persons with limited legal capacity(custodian) and minors before 18 years similarly deprived of parental care due to the death of their parents or the deprivation of their parents' parental rights (guardian) with respect to such a person—referred to as "pikluvalnyk". In exceptional cases, when the person is authorised to care only of the estate and property matters of the incapacitated natural person, natural person with limited capacity or the absentee we will call it *curator* and the legal institution *curatorship* which for the purposes of this research will be equivalent to the Ukrainian term "*opika and majnom*" of the relevant natural persons.

Literature:

1. Guardianship. *Oxford English Dictionary*. URL: https://www.oed.com/dictionary/guardianship_n

2. Tutelage. *Oxford English Dictionary*. URL: https://www.oed.com/dictionary/tutelage_n
3. Patronage. *Oxford English Dictionary*. URL: https://www.oed.com/dictionary/patronage_n
4. Custody. *Oxford English Dictionary*. URL: https://www.oed.com/dictionary/custody_n
5. Custodianship. *Oxford English Dictionary*. URL: https://www.oed.com/dictionary/custodianship_n
6. Custodian. *Oxford English Dictionary*. URL: https://www.oed.com/dictionary/custodian_n
7. Tutor. *Oxford English Dictionary*. URL: https://www.oed.com/dictionary/tutor_n
8. Tutorship. *Oxford English Dictionary*. URL: https://www.oed.com/dictionary/tutorship_n
9. Curator. *Oxford English Dictionary*. URL: https://www.oed.com/dictionary/curator_n
10. Curatorship. *Oxford English Dictionary*. URL: https://www.oed.com/dictionary/curatorship_n
11. Mattila Heikki E. S. Comparative Legal Linguistics: Language of Law, Latin and Modern Lingua Francas. Taylor & Francis Group, 2013. *ProQuest Ebook Central*. URL: <http://ebookcentral.proquest.com/lib/universitetsbiblioteket-ebooks/detail.action?docID=1094113>
12. *German Civil Code (BGB). Federal Ministry of Justice*. URL: https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_bgb/
13. For instance, see articles 1626, 1629 BGB. The most distinctive correlation was found between article 1773 BGB and articles 58, 59 of the CCU.
14. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15?lang=en#Text>
15. *Opika* is transliterated legal term from the Cyrillic alphabet to the Latin alphabet
16. *Pikluvannya* is transliterated legal term from the Cyrillic alphabet to the Latin alphabet

Ключові слова: опіка та піклування над дитиною, опіка та піклування над повнолітньою недієздатною особою чи обмежено дієздатною особою, опіка над майном.

Keywords: custody and care of a child, custody and care of an adult incapacitated person or a person with limited legal capacity, custody of property.